

Αναθεωρημένοι Στόχοι της νέας Οδηγίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

- **Το άρθρο αυτό αφορά:** Τους τομείς των μεταφορών, της βιομηχανίας, της θέρμανσης και ψύξης, καθώς και τον κτηριακό τομέα εκάστου κράτους μέλους της Ε.Ε.
- **Το όφελος από τις νέες ρυθμίσεις είναι:** αφενός η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης για τους ευάλωτους πελάτες, τα άτομα που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και τα άτομα που ζουν σε κοινωνικές κατοικίες και αφετέρου η μείωση στους λογαριασμούς ενέργειας όσων έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.
- **Έναρξη ισχύος:** Η Οδηγία θα τεθεί σε ισχύ 20 μέρες μετά τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Ε.Ε. και τα κράτη μέλη θα έχουν στη διάθεσή τους 18 μήνες μετά την δημοσίευση, ώστε να τη μεταφέρουν στην εθνική τους νομοθεσία.

• ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να πρωτοστατεί στην παγκόσμια μετάβαση προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον, όπως αποδεικνύεται από την πρόσφατη έγκριση της νέας Οδηγίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας¹ από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Βάσει της νέας Οδηγίας τίθενται

¹ Οδηγία για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας [<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-36-2023-INIT/el/pdf>]

νέοι στόχοι και μέτρα για την ενεργειακή απόδοση, και την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, θέτοντας τους καταναλωτές στο προσκήνιο.

Περαιτέρω, δίνεται έμφαση στους διατομεακούς στόχους, τον γενικό στόχο χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθώς και τις επιπτώσεις αυτών των νέων ρυθμίσεων.

- **Ο ΝΕΟΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΑΠΕ**

Κεντρικό στοιχείο της νέας Οδηγίας είναι να αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό των Α.Π.Ε. στη συνολική κατανάλωση ενέργειας της Ε.Ε., ήτοι **σε 42,5% έως το 2030**. Επιπλέον, μια πρόσθετη διάταξη επιτρέπει **ενδεικτική προσαύξηση 2,5%**, ωθώντας ενδεχομένως τον συνολικό στόχο στο **45%**. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι δεν πρόκειται για μεμονωμένη προσπάθεια, καθώς κάθε κράτος μέλος της Ε.Ε. έχει εντολή να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του συλλογικού στόχου, διασφαλίζοντας μια εναρμονισμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι Α.Π.Ε.

- **ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ**

Αναγνωρίζοντας ότι μια ευρεία προσέγγιση ενδέχεται να μην αποφέρει βέλτιστα αποτελέσματα σε διάφορους τομείς, η Οδηγία καθορίζει ειδικούς διατομεακούς στόχους, το οποίο αποτελεί μια «στρατηγική» κίνηση, δεδομένου του διαφορετικού ρυθμού ενσωμάτωσης των Α.Π.Ε. μεταξύ των τομέων. Πιο συγκεκριμένα:

– **Τομέας Μεταφορών:** Ο τομέας των μεταφορών, ο οποίος παραδοσιακά εξαρτάται από τα ορυκτά καύσιμα, παρουσιάζεται τώρα με μια προσέγγιση διπλής κατεύθυνσης:

Αφενός, τα κράτη μπορούν να επιλέξουν **μείωση** της έντασης των αερίων του θερμοκηπίου (**CO₂**) **κατά 14,5%**, αξιοποιώντας τις Α.Π.Ε. έως το 2030. Εναλλακτικά, μια πιο άμεση οδός θα ήταν να διασφαλιστεί ότι **οι Α.Π.Ε. θα αποτελούν τουλάχιστον το 29% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας** στον τομέα των μεταφορών έως το προαναφερθέν έτος. Αξίζει να σημειωθεί δε, ο συνδυασμένος επιμέρους στόχος ύψους 5,5% για τα προηγμένα βιοκαύσιμα και άλλα ανανεώσιμα καύσιμα.

– **Τομέας Βιομηχανίας:** Οι βιομηχανικές διεργασίες, ένας άλλος σημαντικός καταναλωτής ενέργειας, έχουν σαφείς δείκτες, ήτοι απαιτείται σταθερή **ετήσια αύξηση** της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας κατά **1,6%**. Έως το 2030, ένα ισχυρό **42% του υδρογόνου** που

χρησιμοποιείται στη βιομηχανία θα πρέπει να προέρχεται από ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης, ποσοστό που θα αυξηθεί σε **60% έως το 2035**. Ωστόσο, οι υφιστάμενοι μηχανισμοί ευελιξίας επιτρέπουν στα κράτη να μειώσουν τη συνεισφορά αυτών των ανανεώσιμων καυσίμων υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

– **Τομέας Κτηρίων, Θέρμανσης και Ψύξης:** Η Οδηγία θέτει, επιπλέον, έναν ενδεικτικό στόχο για μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες **πηγές 49% στα κτίρια** έως το 2030. Ακολουθώντας, οι στόχοι για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όσον αφορά τη θέρμανση και την ψύξη βρίσκονται σε προοδευτική πορεία, γεγονός που καθιστά αναγκαίες δεσμευτικές ετήσιες αυξήσεις σε εθνικό επίπεδο. Αυτή η σταδιακή προσέγγιση αντικατοπτρίζει μια στρατηγική σταδιακής προσαρμογής, καθώς και ευκολίας εφαρμογής.

- **ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ: ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΑΔΕΙΩΝ**

– **Βιοενέργεια:** Η Οδηγία επιδιώκει να εξασφαλίσει τη βιώσιμη παραγωγή βιοενέργειας, δίνοντας έμφαση σε ισχυρότερα κριτήρια αειφορίας για τη χρήση ενέργειας από βιομάζα. Αυτό συνδυάζεται με την αρχή της διαδοχής (*cascading principle*), προσαρμοσμένη, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το εθνικό πλαίσιο.

– **Επιτάχυνση αδειών:** Στον απόηχο των γεωπολιτικών αλλαγών, ιδίως της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, η Ε.Ε. προωθεί ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης για έργα Α.Π.Ε. Οι περιοχές που προορίζονται για επιτάχυνση των Α.Π.Ε. θα επωφεληθούν από εξορθολογισμένες διαδικασίες αδειοδότησης και οι νομικές προκλήσεις για νέες εγκαταστάσεις θα αντιμετωπίσουν αυστηρό έλεγχο, δεδομένου του «υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος» για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

- **ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

Σε συνέχεια της υιοθέτησης της Οδηγίας, αναμένεται η δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και η θέση της σε ισχύ. Κατόπιν τούτου, τα κράτη μέλη θα έχουν **προθεσμία 18 μηνών** από τη θέσπισή της, για να την ενσωματώσουν στην εθνική έννομη τάξη.

Είναι σημαντικό να ενταχθεί η οδηγία αυτή στην ευρύτερη δέσμη «**Fit for 55**», η οποία υπογραμμίζει την αποφασιστική **δέσμευση της Ε.Ε. να μειώσει** τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον **55 % έως το 2030**. Επιπλέον, η ανανεωμένη Οδηγία για τις

Α.Π.Ε αποτελεί απόδειξη των εξελισσόμενων και κλιμακούμενων φιλοδοξιών της Ε.Ε. στον χώρο των Α.Π.Ε.

- **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Η νέα Οδηγία για τις Α.Π.Ε. είναι κάτι περισσότερο από ένα απλό πολιτικό έγγραφο: αντικατοπτρίζει το όραμα της Ε.Ε. για ένα βιώσιμο μέλλον. Ενώ οι στόχοι είναι φιλόδοξοι, αντιπροσωπεύουν ένα στρατηγικό μείγμα ευελιξίας και σταθερότητας, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στις Α.Π.Ε. είναι πράγματι εφικτή. Καθώς η Οδηγία κινείται από την υιοθέτηση προς την ρεαλιστική εφαρμογή, θα είναι ζωτικής σημασίας για τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που αυτή παρουσιάζει.

Μαρία-Κωνσταντίνα Λιλή-Κόκκορη

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, Νομική Αθηνών, ΕΚΠΑ

LL.M. Energy and Climate Law, University of Groningen